

Meningsfull tillvaro för personer med funktionsnedsättning 65+

Funktionshviderrådet

2025-09-18

Bakgrund

- Ensamhet och psykisk ohälsa är utbrett bland äldre med funktionsnedsättning
- Funktionsnedsättning kan vara fysisk, psykisk eller intellektuell
- Gruppen växer snabbt – +70 % fler över 80 år till 2040
- Behovet av riktade insatser ökar

Uppdrag 2024 (Äldrevänlig stad)

”Äldrenämnden ska i samverkan med idrottsnämnden, socialnämnden och stadsdelsnämnderna identifiera **hur meningsfulla aktiviteter och träffpunkter för personer med funktionsnedsättning kan utformas**. Samverkan med bostadsbolagen och Micasa för att identifiera lämpliga lokaler, gynnar möjligheten att utveckla träffpunkter.”

- Kartläggning och nulägesanalys genomfördes av Stiftelsen Äldrecentrum 2024 på uppdrag av äldreförvaltningen.
- Kartläggningen visade på:
  - varierande utbud av aktiviteter och träffpunkter
  - skillnader mellan stadsdelar och boendeformer
  - svårigheter att nå målgruppen

Förnyat uppdrag 2025 (ÄN)

”Äldrenämnden ska i samråd med socialnämnden utreda hur personer med funktionsnedsättning 65+ i ordinärt- och LSS-boende får en fungerande övergång vad gäller meningsfull tillvaro genom riktade aktiviteter och träffpunkter för målgruppen.”

Pågående arbete 2025

- **Workshop våren 2025** arrangerad av äldreförvaltningen i samverkan med social- och idrottsförvaltningen.
- **Målgruppsfokus för workshopen:** Äldre med intellektuell funktionsnedsättning.
- **Syfte:** Öka förståelsen för målgruppens behov och reflektera kring verksamheternas förutsättningar att erbjuda stöd och aktiviteter.
- **Dialog och erfarenhetsutbyte:** Chefer inom äldreomsorgens förebyggande verksamheter deltog i samtal om utvecklingsbehov.
- Kartläggning av målgrupper, befintligt utbud av aktiviteter och utmaningar

Målgrupp

Äldre med funktionsnedsättning

- Omfattar personer med intellektuell funktionsnedsättning, förvärvad hjärnskada, autismdiagnos psykisk ohälsa eller psykiska funktionshinder.
- Behov och förutsättningar varierar stort inom gruppen.

Befintligt utbud av aktivitet riktade till målgruppen

Socialpsykiatri

Mimer dagverksamhet: Biståndsbedömd verksamhet med aktiviteter och måltidsgemenskap för äldre med psykisk ohälsa. Personal med specialistkompetens.

Järva: Träfflokal för personer inom socialpsykiatrin som identifierar sig som äldre.

Skärholmen – pilotprojekt: Gemensamma aktiviteter mellan boende och aktivitetscenter, t.ex.. fikastunder.

LSS

Klassiska seniorträffar: För LSS-boende som slutat daglig verksamhet eller närmar sig pension. Lunch, underhållning, aktiviteter varannan vecka i Skarpnäcks kulturhus.

Seniorcafé på Café Katarina: Samma målgrupp som ovan. Fika och aktiviteter varje vecka i Katarinahuset, Norra innerstaden

Utmaningar

- Komplex målgrupp som egentligen består av många olika målgrupper med väldigt varierande behov
- Svår övergång från biståndsbedömda insatser till öppna träffpunkter
- Begränsade resurser för nya verksamheter
- Behov av nya strukturer och samverkan

Pågående analys och slutsatser

- Befintlig verksamhet räcker inte för att möta behoven hos den komplexa målgruppen äldre med funktionsnedsättning.
- Målgruppen inkluderar både personer med intellektuell funktionsnedsättning, autism och psykisk funktionsnedsättning.

Identifierade behov

- Förnyat uppdrag 2026 föreslås med tydligare avgränsning till en mer homogen målgrupp, t.ex.:
  - Personer med intellektuell funktionsnedsättning i LSS-boende.
  - Personer med autism som blir socialt isolerade efter pensionering.
  - Personer med psykisk funktionsnedsättning som blir socialt isolerade efter pensionering
- Ny verksamhet behövs utanför befintliga strukturer, med rätt kompetens och resurser.
- Samverkan mellan äldreförvaltningen och socialförvaltningen är avgörande.
- Pilotprojekt i ett avgränsat geografiskt område föreslås för att testa och utvärdera en ny verksamhetsform.

Dialog

- Hur kan kommunen bättre definiera målgruppen för att skapa träffsäkra insatser?
- Vilken typ av verksamhet skulle kunna byggas upp för att möta behoven efter pensionering?
- Hur kan samverkan mellan förvaltningar och civilsamhälle struktureras för långsiktig effekt?